

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченої ради УДПУ
імені Павла Тичини
від 24 січня 2017 р., протокол №8.

Введено в дію наказом № 56
від 16 02 2017 року

Ректор _____ О.І. Безлюдний

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ
В УМАНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (далі – Положення) розроблене відповідно до ст. 32 ЗУ «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, положень Цивільного кодексу України, ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII, інших нормативних документів та Статуту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

1.2. Це Положення розроблене з метою запобігання, поширення та виявлення академічного плагіату в курсових та випускних кваліфікаційних роботах (далі – роботах) здобувачів вищої освіти освітніх ступенів «бакалавр», «магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» денної та заочної форм навчання; підвищення рівня культури щодо етичного використання результатів досліджень; розвитку навичок коректної роботи з джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійної та індивідуальної творчої роботи при створенні авторського твору та відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

2. Визначення понять

2.1. Автор – фізична особа, результатом творчої праці якої є представлений твір (ст. 1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

2.2. Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у вищому навчальному закладі на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (ст. 1 ЗУ «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII).

2.3. Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному web-сайті університету (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, автореферат і рукопис дисертації (дисертаційна робота), випускна кваліфікаційна робота, курсова робота чи проект, реферат, есе, контрольна робота, тощо).

2.4. Оприлюднення (розкриття публіці) твору – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав, дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо (ст. 1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 – XII).

2.5. Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 – XII).

2.6. Плагіат академічний – навмисне відтворення здобувачем вищої освіти у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на автора (ст. 69 ЗУ «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII).

2.7. Цитата – порівняно короткий уривок з наукового, методичного або будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження, зафіксувати аналогічні рішення для подальшої модернізації, продемонструвати попередні результати досліджень інших авторів або для посилання на погляди іншого

автора в автентичному формулюванні. (ст. 1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

Види плагіату:

Копіювання інформації іншого автора та видання роботи за свою без оформлення цитування; дослівне копіювання чужої роботи без належного оформлення цитування.

Перефразування чужої роботи без належно оформленого посилання на оригінального автора або видавця.

Компіляція – процес написання твору, наукової праці на підставі чужих матеріалів без самостійного дослідження та опрацювання джерел.

3. Профілактика плагіату

3.1. Відповідно до ч. 6 ст. 69 ЗУ «Про вищу освіту» університет здійснює заходи із запобігання академічному плагіату – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворенню опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

3.2. Здобувачі вищої освіти беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загально прийнятих правил цитування шляхом дотримання правил цитування та наукової етики, представлених в цьому положенні.

3.3. З метою стимулювання здобувачів вищої освіти до самостійного виконання робіт в університеті є обов'язковими:

- проведення публічного захисту робіт;
- обговорення кращих робіт на наукових конференціях та можливість їх представлення до публікації в університетських та інших наукових виданнях;
- обговорення кращих робіт на засіданнях наукових студентських гуртків, товариств молодих вчених, круглих або дискусійних столів.

3.4. Профілактика плагіату в університеті здійснюється шляхом:

- формування, видання та розповсюдження методичних рекомендацій з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на матеріали, використані у роботах;
- включення у зміст дисципліни «Основи наукових досліджень» та інших суміжних дисциплін теми про плагіат та шляхи його усунення;
- розміщення цього Положення на офіційному Web-сайті Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

3.5. Науковим керівникам і консультантам, в обов'язковому порядку, ознайомити із цим Положенням здобувачів вищої освіти та на всіх етапах виконання робіт, контролювати й попереджувати факти плагіату.

4. Порядок застосування системи «Anti-Plagiarism»

4.1. Роботи виконуються здобувачами вищої освіти самостійно під керівництвом наукового керівника. Оформлення роботи має відповідати вимогам щодо її написання.

4.2. Визначаються особи, відповідальні за перевірку письмових робіт системою «Anti-Plagiarism» з числа методистів навчально-методичного відділу та інженерів програмістів інформаційно-обчислювального центру.

4.3. Кафедри університету подають у навчально-методичний відділ графіки попередніх захистів робіт здобувачів вищої освіти.

4.4. На підставі графіків попередніх захистів, навчально-методичний відділ укладає графік подачі випускних кваліфікаційних робіт на перевірку в системі «Anti-Plagiarism».

4.5. Відповідальний за перевірку вводить текст роботи в електронну систему «Anti-Plagiarism» та перевіряє її на наявність плагіату.

4.6. Упродовж 10 днів після реєстрації роботи в системі «Anti-Plagiarism» відповідальний за перевірку видає висновок (Додаток 1) про результати перевірки роботи на плагіат у роздрукованому вигляді.

4.7. Висновок про результати перевірки роботи на плагіат обов'язково додається до роботи.

5. Вимоги до електронного варіанту письмової роботи

5.1. Перевірка документів на наявність плагіату проводиться для електронних варіантів, представлених у форматах: *.rtf, *.doc, *.docx, *.pdf. Робота вводиться повністю, починаючи з титульного аркуша і закінчуючи додатками.

6. Критерії оцінювання плагіату в документах

6.1. Максимальний збіг з однією роботою не має перевищувати межу 40%. У випадку типових робіт межа максимального збігу з однією роботою не має перевищувати 50%.

6.2. Наявність помилок у роботі не має перевищувати межу 20%. У разі використання специфічних термінів, що не можуть бути в словниках, межа помилок може досягати 30% (науковий керівник підтверджує наявність специфічних термінів на засіданні кафедри та надає витяг з протоколу).

7. Відповідальність за плагіат

7.1. Автор роботи несуть особисту відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики, правил цитувань, поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загальноприйнятих правил, представлених у цьому Положенні.

7.2. Здобувачі вищої освіти освітніх ступенів «бакалавр», «магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» денної та заочної форм

навчання несуть відповідальність за подання своєї роботи для перевірки системою «Anti-Plagiarism», у порядку визначеному даним Положенням.

7.3. Науковий керівник (науковий консультант) несе відповідальність за перевірку роботи на плагіат у встановлені строки, прийняття рішення про доопрацювання та повторну перевірку, а також про допуск роботи до захисту.

7.4. У випадку використання запозиченого матеріалу без посилання на автора або джерело запозичення, робота повертається на доопрацювання та усунення плагіату.

7.5. У випадку виявлення низького відсотку оригінальності у творах здобувача вищої освіти (на підставі висновку «Anti-Plagiarism»), науковий керівник інформує про це автора та ініціює рішення про недопущення його роботи до захисту та повернення матеріалів на доопрацювання. У разі незгоди автора на доопрацювання та усунення недоліків плагіату у роботі, науковий керівник інформує службовою запискою декана факультету/директора інституту, на якому навчається студент, про недопущення до захисту.

8. Порядок подання апеляції та її розгляд

8.1. У випадку незгоди з висновком «Anti-Plagiarism» щодо виявлення факту плагіату у творі, автор має право у триденний термін з моменту ознайомлення з висновком, подати письмову апеляційну заяву на ім'я першого проректора.

8.2. Для розгляду апеляційної заяви студента створюється апеляційна комісія, персональний склад якої формується розпорядженням першого проректора з найбільш досвідчених та авторитетних викладачів відповідних кафедр.

8.3. Відповідно до розпорядження першого проректора «Про створення апеляційної комісії», Голова апеляційної комісії у тижневий термін має

призначити засідання комісії. Дату та час проведення засідання повідомляють заявнику щонайменше за два робочих днів. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається за його відсутності.

8.4. Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь заявника, робота якого розглядається апеляційною комісією.

8.5. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь». Витяг з протоколу засідання апеляційної комісії та висновки щодо академічного плагіату додаються до роботи.

9. Прикінцеві положення

1.1. Положення набуває чинності з моменту затвердження його наказом ректора.

Погоджено:

Перший проректор

А.М. Гедзик

Проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва

В.В. Сокирська

Юрисконсульт

О.М. Дудник

Додаток 1

Зразок висновку про перевірку роботи на наявність плагіату

Дата перевірки, відповідальний за перевірку, назва навчального закладу

Anti-Plagiarism v-10.252

Максимальний збіг з одним документом: __%

Словарі перевірки: en_US, ru_RU, ua_UA. Помилки в документах: __%

ID: _____ Назва: _____ Додано в БД: _____ Автор: _____ Керівник: _____ Опонент: _____	Документ		Сумарний збіг по базі даних	
	Символи	Лексеми	Символи	Лексеми
	_____	_____	_____(__%)	_____(__%)

Джерело плагіату

ID	Опис	Наявність плагіату в документі	
		Символи	Лексеми